

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Βασικές Οικονομικές Έννοιες

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

- **Ερωτήσεις της μορφής “σωστό-λάθος”**

Σημειώστε αν είναι σωστή ή λανθασμένη καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις, περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.

1. Καταναλωτικά και καταναλωτά αγαθά είναι ταυτόσημες έννοιες.	Σ	Λ
2. Το αυτοκίνητο μιας επιχείρησης είναι κεφαλαιουχικό αγαθό.	Σ	Λ
3. Η βενζίνη είναι διαρκές αγαθό.	Σ	Λ
4. Η έννοια της αγοράς περιλαμβάνει και τα μέσα με τα οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μια αγοραπωλησία.	Σ	Λ
5. Αν μια οικονομία παράγει σε ένα σημείο κάτω από την καμπύλη των παραγωγικών της δυνατοτήτων, τότε ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές της υποαπασχολούνται.	Σ	Λ
6. Ο συνδυασμός που αντιστοιχεί σε ένα σημείο πάνω από την καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων είναι ανέφικτος.	Σ	Λ
7. Ο καταμερισμός των έργων δημιουργεί μόνο προβλήματα σε μια οικονομία.	Σ	Λ
8. Οι ροές που εμφανίζονται στο οικονομικό κύκλωμα έχουν πάντοτε το ίδιο μέγεθος.	Σ	Λ

- **Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής**

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση, θέτοντας σε κύκλο το κατάλληλο γράμμα.

1. Κεφαλαιουχικά αγαθά είναι
  - α) όλα τα διαρκή αγαθά.
  - β) όλα τα καταναλωτά αγαθά.

- γ) μόνο τα αγαθά που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία από την οποία παράγονται άλλα αγαθά
- δ) μόνο τα αγαθά που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των αναγκών του ανθρώπου.
2. Ποιο από τα παρακάτω είναι καταναλωτό αγαθό;
- α) Το ηλεκτρικό ρεύμα
- β) Το βιβλίο
- γ) Το τραπέζι
- δ) Το αυτοκίνητο
3. Η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων δείχνει
- α) τον κεφαλαιουχικό εξοπλισμό μιας οικονομίας.
- β) την ποσότητα των παραγωγικών συντελεστών μιας οικονομίας.
- γ) το βαθμό ανάπτυξης μιας οικονομίας.
- δ) κανένα από τα παραπάνω.
4. Αν μια οικονομία παράγει σε ένα σημείο κάτω από την καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων, τότε συνεπάγεται
- α) ότι η οικονομία παράγει περισσότερα καταναλωτικά παρά κεφαλαιουχικά αγαθά.
- β) ότι η οικονομία δεν παράγει αρκετά κεφαλαιουχικά αγαθά.
- γ) ότι η οικονομία απασχολεί πλήρως όλους τους παραγωγικούς της συντελεστές.
- δ) κανένα από τα παραπάνω.
5. Ένα από τα πλεονεκτήματα του καταμερισμού των έργων είναι ότι
- α) τα νοικοκυριά παράγουν μόνα τους σχεδόν όλα τα αγαθά που καταναλώνουν.
- β) η εργασία κάθε ατόμου είναι ανεξάρτητη από την εργασία των άλλων μελών της κοινωνίας.
- γ) κάθε άτομο κάνει ταυτόχρονα πολλές δουλειές και δεν πλήττει.
- δ) κάθε άτομο μπορεί να απασχοληθεί εκεί που μπορεί να αποδώσει περισσότερο.

6. Το βασικό οικονομικό πρόβλημα κάθε χώρας είναι
- α) η ανεπαρκής εκπαίδευση των εργαζομένων.
  - β) η κακή οργάνωση των επιχειρήσεων.
  - γ) η σχετική έλλειψη των παραγωγικών συντελεστών.
  - δ) η ελλιπής ενημέρωση των επιχειρήσεων για τις ανάγκες των καταναλωτών.

• **Ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού**

Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων, τοποθετώντας όποιες λέξεις είναι κατάλληλες από αυτές που προηγούνται των προτάσεων. Να προσαρμόσετε τις λέξεις, αν χρειάζεται, στην κατάλληλη πτώση.

1. *χρήμα, έδαφος, κεφάλαιο, προϊόν*

Ο συντελεστής ..... περιλαμβάνει όλα τα ..... που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία για την παραγωγή άλλων προϊόντων.

2. *σύστημα, άτομο, αγαθό, πρόβλημα*

Το οικονομικό ..... κάθε κοινωνίας προέρχεται από τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του πλήθους των αναγκών που οι άνθρωποι επιδιώκουν να ικανοποιήσουν και του περιορισμένου όγκου των ..... που υπάρχουν για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών.

3. *κύκλωμα, είδος, σύνολο, πλεόνασμα*

Ο όρος οικονομικό ..... χαρακτηρίζει το ..... των σχέσεων που δημιουργούνται μεταξύ των βασικών μονάδων ενός οικονομικού συστήματος.

4. *άτομο, κύκλωμα, αποτέλεσμα, αγαθό*

Κάθε οικονομικό ..... είναι ..... παραγωγικής διαδικασίας στην οποία χρησιμοποιούνται οι συντελεστές της παραγωγής.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

• **Ερωτήσεις σύντομης απάντησης**

1. Ποια είναι τα τέσσερα ερωτήματα που εκφράζουν τα γενικά προβλήματα που μελετά η Πολιτική Οικονομία;
2. Τι είναι οικονομικά αγαθά και τι ελεύθερα αγαθά;
3. Σε ποιες κατηγορίες ταξινομούνται τα οικονομικά αγαθά;
4. Τι είναι αγορά;
5. Ποια είναι η βασική επιδίωξη του νοικοκυριού;
6. Ποιες είναι οι οικονομικές αποφάσεις που παίρνει το νοικοκυριό σχετικά με τη χρησιμοποίηση του εισοδήματός του; Να αναφέρετε τέσσερις παράγοντες που επηρεάζουν αυτές τις αποφάσεις.
7. Ποιος είναι ο αντικειμενικός σκοπός της επιχείρησης;
8. Ποιος είναι ο αντικειμενικός σκοπός των εργατικών σωματείων;
9. Ποια είναι η βασική επιδίωξη του κράτους;
10. Τι σημαίνει παραγωγική διαδικασία;
11. Σε ποιες κατηγορίες ταξινομούνται οι παραγωγικοί συντελεστές και τι περιλαμβάνει η κάθε κατηγορία;
12. Τι δείχνει η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων;
13. Τι σημαίνει ο όρος κόστος ευκαιρίας;
14. Τι είναι καταμερισμός των έργων ή της εργασίας;
15. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα του καταμερισμού των έργων;
16. Τι είναι χρήμα;
17. Ποιες ροές εμφανίζονται στο διάγραμμα του οικονομικού κυκλώματος;
18. Ποιο είναι το κύριο οικονομικό πρόβλημα κάθε κοινωνίας;

• **Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης - Ασκήσεις**

1. Σχεδιάστε την καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων μιας υποθετικής οικονομίας και ερμηνεύστε το διάγραμμα.
2. Περιγράψτε τις ροές αγαθών, παραγωγικών συντελεστών και χρήματος που εμφανίζονται στο διάγραμμα του οικονομικού κυκλώματος.
3. Εξηγήστε γιατί ο καταμερισμός των έργων οδηγεί στην αύξηση της παραγωγής.
4. Έστω ότι μια οικονομία παράγει μόνο δύο αγαθά, X και Ψ, χρησιμοποιώντας όλους τους παραγωγικούς συντελεστές με την υπάρχουσα τεχνολογία. Οι

μέγιστοι συνδυασμοί ποσοτήτων του X και Ψ που είναι δυνατόν να παραχθούν δίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Συνδυασμός παραγωγής	Ποσότητα αγαθού X (τόνοι ανά έτος)	Ποσότητα αγαθού Ψ (τόνοι ανά έτος)
A	0	40
B	80	30
Γ	150	20
Δ	210	10
E	260	0

- α) Να κατασκευάσετε την καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων και να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του X σε όρους του Ψ και του Ψ σε όρους του X . Είναι οι συνδυασμοί K ($X = 80, \Psi = 25$) και Π ($X = 150, \Psi = 25$) εφικτοί και γιατί;
- β) Εάν η ποσότητα του X είναι 94, να υπολογίσετε με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας τη μέγιστη ποσότητα του Ψ . Είναι ο συνδυασμός M ($X = 101, \Psi = 27$) εφικτός και γιατί;
- γ) Υποθέστε ότι μια τεχνολογική ανακάλυψη κάνει εφικτή την αύξηση της παραγωγής του Ψ κατά 20%. Να κατασκευάσετε τη νέα καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων.
5. Στην παραπάνω άσκηση, υποθέστε ότι οι μέγιστοι συνδυασμοί ποσοτήτων του X και Ψ που είναι δυνατόν να παραχθούν, δίνονται από τη σχέση: $\Psi = 100 - 2X$.
- α) Να κατασκευάσετε την καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων και να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του Ψ σε όρους του X . Τι παρατηρείτε;
- β) Είναι οι συνδυασμοί A ($X = 25, \Psi = 55$) και B ($X = 30, \Psi = 35$) εφικτοί και γιατί;

**ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ «ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ»
ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ**

1. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη, περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.
Το ίδιο αγαθό ανάλογα με τη χρήση του, μπορεί να είναι κεφαλαιουχικό ή καταναλωτικό αγαθό. Σ Λ
- B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
2. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη, περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.
Εάν μια οικονομία παράγει σ' ένα σημείο κάτω από την καμπύλη των παραγωγικών δυνατοτήτων και θέλει να αυξήσει την παραγωγή του ενός αγαθού, τότε θα πρέπει οπωσδήποτε να μειώσει την παραγωγή του άλλου. Σ Λ
- B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
3. **A.** Σημειώστε αν η παρακάτω πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη, περιβάλλοντας με ένα κύκλο το αντίστοιχο γράμμα Σ ή Λ.
Το κύριο οικονομικό πρόβλημα κάθε κοινωνίας είναι η σχετική έλλειψη αγαθών. Σ Λ
- B.** Δικαιολογήστε την απάντησή σας.